

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/217/2019
Identifikačné číslo spisu: 1211218643
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1211218643.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T. V., bývajúcej v X., zastúpenej JUDr. Tiborom Horváthom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Havelkova č. 2, proti žalovanej Univerzitetnej nemocnici Bratislava, so sídlom v Bratislave, Pažitková 4, o určenie neplatnosti výpovede a o náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 12C/87/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. júla 2018 sp. zn. 6Co/19/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) po zrušení a vrátení veci Krajským súdom v Bratislave uznesením zo dňa 27. februára 2014 sp. zn. 6Co/7/2014 ostatným rozsudkom (v poradí druhým) zo dňa 01. októbra 2015 č. k. 12C/87/2011-568 žalobu zamietol a zároveň žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a pôvodného odvolacieho konania. Súd prvej inštancie s poukazom na § 63 odsek 1 písm. d) bod 4, písm. e) veta za bodkočiarkou, § 63 odsek 5 a § 74 Zákonníka práce č. 311/2001 Z. z. v platnom znení (ďalej aj „Zákonník práce“) uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalovaná skončila pracovný pomer so žalobkyňou výpoveďou zo dňa 23. februára 2011 platne. Uvedený záver vyvodil z nasledovných skutočností: Pokiaľ žalobkyňa namietala, že neboli v danom prípade splnené zákonné podmienky pre skončenie pracovného pomeru výpoveďou v zmysle § 63 odsek 1 písmeno d) bodu 4 Zákonníka práce, súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaná žalobkyňu listom zo dňa 16. septembra 2010 neupozornila na neuspokojivé plnenie pracovných úloh, ktorého sa mala dopustiť (...), ale ju upozornila na porušenie pracovnej disciplíny. Akcentoval s odkazom na konštantnú judikatúru, že nie je rozhodujúce, ako zamestnávateľ vo výpovedi právne kvalifikuje výpovedný dôvod, ale je vecou súdu, aby posúdil, ktorý výpovedný dôvod je zamestnávateľom opísaný vo výpovedi. Preto neobstojí tvrdenie žalobkyne, že ju žalovaná nevyzvala na odstránenie nedostatkov a neposkytla jej primeraný čas, nakoľko súd posudzoval skončenie pracovného pomeru žalovanou v zmysle § 63 odsek 1 písm. e) Zákonníka práce. Súd sa ďalej zaoberal otázkou

menej závažného porušenia pracovnej disciplíny žalobkyne, keď nedopĺňala pohotovostné poplatky z výpisov účtov do evidencie platieb, tiež boli u nej zistené nedostatky v evidencii kategórie samoplatcov a využívanie internetu a pripojenie a hranie hier a konštatoval, že skutky uvedené ako využívanie počítača na hranie hier a nedostatky v evidencii samoplatcov sú natoľko všeobecné, že nie sú vo výpovedi dostatočne skutkovo vymedzené. Pre platnosť výpovede však postačí, ak súd zistí, že je naplnený len jeden skutok uvedený vo výpovedi. Súd preto skúmal, či žalobkyňa za posledné tri mesiace dopĺňala pohotovostné poplatky z výpisov z účtov, resp. či pravidelne odvádzala hotovosť do pokladne v mesiaci august 2010 a či mala zostatok v pokladni 3.216,68 Eur. Na základe dokazovania uzavrel, že sa skutok stal, keď žalobkyňa neodvádzala hotovosť ako bola povinná, odvod hotovosti vykonala až na príkaz vedúcej referátu a v pokladni bolo zistené manko vo výške 1.380 Eur. S poukazom aj na čl. 6 Organizačného poriadku žalovanej mal súd dostatočne preukázané, že výpoveď žalobkyne podpísala oprávnená osoba. V súvislosti s prerokovaním výpovede zástupcami zamestnancov podľa § 74 Zákonníka práce súd uviedol, že nie je povinnosťou odborovej organizácie dbať na presné právne formulácie a z listinných dôkazov a výpovedí svedkýň mal za preukázané, že k prerokovaniu výpovede žalobkyne došlo tak, ako to vyplýva z § 74 Zákonníka práce.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom (v poradí druhým) z 25. júla 2018 sp. zn. 6Co/19/2016 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z., ďalej len „CSP“) ako vecne správny potvrdil a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu, t. j. potrebnom pre rozhodnutie, zistil skutkový stav veci, z ktorého aj odvolací súd vychádzal. Konštatoval, že žalovaná listom zo dňa 16. septembra 2010 neupozornila žalobkyňu na neuspokojivé plnenie pracovných úloh, ale upozornila na porušenie pracovnej disciplíny, išlo o upozornenie podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce a nie podľa § 63 ods. 1 písm. d) bod 4 Zákonníka práce. S odkazom na uvedené upozornenie je potom koncipovaná aj samotná výpoveď z pracovného pomeru z o dňa 23. februára 2011, z obsahu ktorej a skutkového vymedzenia výpovedných dôvodov je zrejmé, že žalovaná dala žalobkyňi výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce (nie podľa § 63 ods. 1 písm. d) bod 4 Zákonníka práce). Z tohto dôvodu potom neobstojí odvolacia argumentácia žalobkyne, že žalovaná zamieňa výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d) bod 4 Zákonníka práce s výpovedným dôvodom podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. Pokiaľ žalovaná listom zo dňa 16. septembra 2010 upozornila žalobkyňu na možnosť výpovede v súvislosti s porušením pracovnej disciplíny, ktorého porušenia sa mala žalobkyňa dopustiť tým, že neodvádzala pravidelne zostatok do hlavnej pokladne, odvolací súd bol toho názoru, že tento skutok bol v konaní pred súdom prvej inštancie riadne preukázaný a jeho porušenie nepochybne predstavuje porušenie pracovnej disciplíny. Navyše dodal, že v konaní nebolo podstatné (relevantné), či žalobkyňa vedela/nevedela o povinnosti, že jej má zostať v pokladni suma 600 Eur, ale podstatné bolo to, že žalobkyňi vzniklo v auguste 2010 manko vo výške 1.380 Eur, ktorú skutočnosť žalobkyňa nevedela vysvetliť. Uvedeného manka sa týkalo upozornenie na porušenie pracovnej disciplíny zo dňa 16. septembra 2010 (ako i prvý z výpovedných dôvodov). S odvolaním sa na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 409/2017 a gramatický a logický výklad § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce odvolací súd ďalej dôvodil, že v danej veci prvé menej závažné porušenie pracovnej disciplíny (vznik manka vo výške 1.380 Eur v auguste 2010) v konaní bolo preukázané a k druhému porušeniu pracovnej disciplíny muselo dôjsť najneskôr do 6 mesiacov (t. j. do februára 2011) od prvého porušenia pracovnej disciplíny s tým, že pri tomto prvom porušení bol zamestnanec písomne upozornený na možnosť výpovede. Odvolací súd akcentoval závery rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 MCdo 2/2008, v zmysle ktorých vo výpovedi z pracovného pomeru je potrebné skutkovo konkretizovať (vymedziť) výpovedný dôvod tak, aby nebol zameniteľný, inak je výpoveď podľa § 61 ods. 2 Zákonníka práce neplatná. Dôvod výpovede podľa § 63 ods. 1 Zákonníka práce je nutné uviesť takým spôsobom, aby bolo nepochybné, v čom (skutkovo) spočíva. Súd právnu kvalifikáciu (citáciu právneho predpisu), ktorú účastník vo výpovedi uvedie, nie je viazaný. Na splnenie požiadavky písomnej formy výpovede, v ktorej musí byť dôvod výpovede uvedený, stačí stručné skutkové uvedenie dôvodu. Kedy výpoveď spĺňa náležitosti podľa § 44 ods. 2 (teraz § 61) Zákonníka práce vid' Zo súdnej praxe č. 4/2000, s. 79. Odvolací súd bol v zhode so súdom prvej inštancie, že skutok spočívajúci v tom, že žalobkyňa vykazovala nedostatky v evidencii jednotlivých kategórií samoplatcov, nie je natoľko po skutkovej stránke vymedzený, že by bolo

nepochybné v čom spočíva. Nie je zrejmé, aké konkrétne nedostatky boli zistené v evidencii jednotlivých kategórií samoplatcov a kedy, preto tento dôvod výpovede nie je vo výpovedi dostatočne skutkovo vymedzený. Rovnaké závery odvolací súd prijal aj pokiaľ išlo o skutok spočívajúci v tom, že žalobkyňa posledné tri mesiace nedopĺňala pohotovostné poplatky z výpisov účtov do evidencie platieb. Pokiaľ však išlo o výpovedný dôvod (menej závažné porušenie pracovnej disciplíny) - využívanie internetového pripojenia na hranie hier počas pracovnej doby, tu odvolací súd zastáva názor, že jeho skutkové vymedzenie v písomnej výpovedi z pracovného pomeru bolo postačujúce, a to s poukazom na závery rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 MCdo 2/2008, z ktorých vyplýva, že skutočnosti, ktoré boli dôvodom výpovede, nie je potrebné rozvádzať do všetkých podrobností (detailov), lebo pre neurčitost' alebo nezrozumiteľnosť prejavu vôle je výpoveď z pracovného pomeru neplatná len vtedy, keď by sa nedalo ani výkladom prejavu vôle ustáliť, prečo bola daná zamestnancovi výpoveď. Pri danom výpovednom dôvode je nepochybné, že žalovaná za menej závažné porušenie pracovnej disciplíny zo strany žalobkyne označila to, že táto namiesto plnenia si svojich pracovných povinností podľa pracovnej zmluvy, využívala internetové pripojenie na hranie hier. Podľa odvolacieho súdu bolo nepochybné, že týmto konaním došlo z jej strany k porušeniu pracovnej disciplíny. K námietke žalobkyne, že výpoveď žalovanej jej bola daná oneskorene (§ 63 ods. 3 Zákonníka práce), odvolací súd uviedol, že Zákonník práce stanovuje časový limit, v rámci ktorého môže dať zamestnancovi výpoveď z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny, resp. pre existenciu dôvodov oprávňujúcich zamestnávateľa na okamžité skončenie pracovného pomeru so zamestnancom. V danej veci uvedené potom znamená, že žalovanej začala plynúť táto lehota odo dňa 26. januára 2011, kedy sa dozvedela a zmonitorovala, že žalobkyňa sa počas pracovnej doby hráva na počítači, nakoľko do tohto skutku ešte neuplynula 6 mesačná lehota od prvého porušenia pracovnej disciplíny. Táto dvojmesačná lehota potom uplynula dňom 26. marca 2011. Žalobkyni bola výpoveď z pracovného pomeru doručená vo februári 2011, teda včas. K odvolacej argumentácii žalobkyne, že výpoveď nebola podpísaná na to oprávnenou osobou, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že výpoveď z pracovného pomeru bola podpísaná na to oprávnenou osobou. Napokon ani neprerokovanie výpovede zástupcami zamestnancov nepovažoval odvolací súd za dôvodný odvolací dôvod. Výpoveďami svedkov bolo nesporne preukázané, že členovia odborovej organizácie riadne prerokovali výpoveď žalobkyne, a to najmä pokiaľ sa jednalo o skutky neoprávneného využívania počítača na hranie sa v pracovnej dobe, ako i finančné nezrovnalosti vo vedení pokladne. Správne preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že k prerokovaniu výpovede danej žalobkyni došlo aj so zreteľom na § 74 Zákonníka práce. Iba samotná skutočnosť, že prejednávané skutky (dôvody výpovede) právne nesprávne kvalifikovali ako výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) bod 4 (takýto ani neexistuje), resp. písm. d) bod 4 Zákonníka práce a nie podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce, nespôsobuje, že by výpoveď nebola riadne prerokovaná. Podstatné je, že predmetom prerokovania odborovou organizáciou boli jednotlivé skutky (dôvody výpovede), a nie ich právna kvalifikácia. Zhrnúc uvedené odvolací súd uzavrel, že nie je rozhodujúce ako zamestnávateľ vo výpovedi (ako i v žiadosti o prerokovanie výpovede odborovou organizáciou) výpovedný dôvod právne kvalifikoval, ale je vecou súdu, aby posúdil, ktorý v zákone uvedený výpovedný dôvod je konaním zamestnanca opísaným vo výpovedi naplnený. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanoveniami § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Uviedla, že výpoveď z pracovného pomeru obsahuje hmotnoprávne a formálnoprávne pochybenia, pre ktoré je neplatná. Poukázala na to, že v čase vzniku skutku dňa 20. augusta 2010 nebol určený, resp. stanovený maximálny limit finančnej hotovosti, ktorý mal zostať v pokladni, a preto nemohlo dôjsť k porušeniu pracovnej disciplíny žalobkyňou. Chýbajúca čiastka v pokladni vo výške 1.380 Eur nebola riešená podľa interných predpisov žalovanej (článok 5 Pracovného poriadku), napriek tomu žalobkyňa chýbajúcu časť peňazí zaplatila zo svojho. V čase, keď žalovaná dala žalobkyni výpoveď, uplynula dvojmesačná prekluzívna lehota podľa § 63 ods. 3 Zákonníka práce. Uviedla, že výpovedný dôvod, pre ktorý bola žalobkyni daná výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. d) bod 4 Zákonníka práce zamestnávateľ nemôže zamieňať s výpovedným dôvodom podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. Pokiaľ ide o ďalšie porušenie pracovnej disciplíny spočívajúce v opakovanom nepodávaní uspokojivých pracovných výsledkov, spočívajúcich v tom, že posledné 3 mesiace nedopĺňala pohotovostné poplatky z výpisov

účtov do evidencie platieb a kontrolami, naposledy dňa 19. januára 2011, boli zistené nedostatky aj v evidencii jednotlivých kategórií samoplatcov, tomuto skutkovému vymedzeniu výpovede nerozumel ani právny zástupca žalovanej. Tento dôvod výpovede je preto nezrozumiteľný a neurčitý. Ďalším dôvodom výpovede mal byť aj skutok spočívajúci v tom, že sa žalobkyňa v pracovnej dobe nevenovala plne pracovným povinnostiam, ale využívala internetové pripojenie na hranie hier, čo bolo zistené monitorovaním odborom informačných technológií žalovanej dňa 26. januára 2011. Uvedené zistenie podľa žalobkyne nezakladá konkrétny dôvod výpovede, pretože ide o neurčitý dôvod, pričom žalovaná tento dôvod nenazvala ani porušením pracovnej disciplíny. Ďalším dôvodom neplatnosti výpovede je podľa žalobkyne chýbajúce riadne prerokovanie výpovede so zástupcami zamestnancov. Danú výpoveď mal prerokovať Závodný výbor odborovej organizácie pri UN Bratislava, pracovisko Ružinov dňa 15. februára 2011. Bolo však preukázané, že k riadnemu prerokovaniu výpovede so zástupcami zamestnancov nedošlo. Preukazuje to č. l. 235 súdneho spisu, a to list žalovanej adresovaný zástupcom zamestnancov, ktorý skutkovo nevymedzuje dôvody výpovede a navyše tento list bol dodatočne zmenený, a to ručne, perom bol opravený paragrafový dôvod výpovede z pôvodného textu „§ 63 ods. 1 písm. b) a bod 4 Zákonníka práce“ na text „§ 63 ods. 1 písm. d) bod 4 Zákonníka práce“. Táto oprava nastala až po doručení výpovede žalovanej žalobkyňi, a teda po zasadnutí odborového orgánu, ktorý rozhodoval o danej výpovedi. Túto skutočnosť potom preukazuje aj zápisnica zo schôdze V-ZO pri FNŠP Ružinov konaná dňa 15. februára 2011 (č. l. 234). Žalobkyňa má za to, že z uznesenia odborovej organizácie nevyplýva, aký právny dôvod výpovede prerokovávala odborová organizácia a s akým výsledkom bolo prijaté uznesenie, a tiež pre aké konkrétne skutkové vymedzenie bolo porušenie pracovnej disciplíny žalobkyne. Skutki - dôvody výpovede sa musia zhodovať so skutkami uvedenými vo výpovedi pod následkom neplatnosti výpovede (§ 17 ods. 2 Zákonníka práce). Žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie výpovede odborovou organizáciou musí mať riadnu právnu kvalifikáciu a presné skutkové vymedzenie dôvodov výpovede, aby nemohlo byť zamenené s iným dôvodom. Žalovaná ako zamestnávateľ si náležite nespĺnila svoju povinnosť podľa § 74 Zákonníka práce, pretože uviedla iné paragrafové znenie svojej žiadosti zástupcovi zamestnancov o prerokovanie výpovede, než bolo uvedené v doručenej výpovedi žalobkyne. V žiadosti o prerokovanie výpovede neboli tiež uvedené skutkové dôvody výpovede ako boli žalobkyne doručené zo strany žalovanej. Dovolateľka poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 72/2006, 1 MCdo 2/2008, 5 Cdo 255/2008, 5 Cdo 140/2010, ako aj 4 Cdo 160/2012 akcentovala záver vyplývajúci z § 61 ods. 2 Zákonníka práce, ktorý záver platí aj pre prerokovanie výpovede zamestnancovi odborovým orgánom. Navrhla, aby najvyšší súd dovolaniu vyhovel, napadnutý rozsudok súdu druhej inštancie zrušil a vec vrátil na nové prejednanie.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení žiadala dovolanie odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo

6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015).

7.1. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 36/2016, 5 Cdo 264/2014, 1 Cdo 334/2013). Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (por. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 319/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

7.2. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

8. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka vyvodila prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Podľa uvedeného zákonného ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

13. V zmysle zákonných ustanovení dovolací súd môže len konštatovať, že výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie

odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

14. Dovolací súd sa preto vzhľadom na uvedené najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

16. Pokiaľ dovolateľ v podanom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch a domnienkach (o tom, ktorú právnu otázku a ktorú rozhodovaciu prax mal dovolateľ na mysli), v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382, tiež komentár autorov Edmund Horváth a Andrea Andrášiová k Civilnému sporovému poriadku a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 58/2017, 4 Cdo 125/2017).

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP ako už bolo vyššie uvedené, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia okrem požiadaviek podľa bodu 13. tohto rozhodnutia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, atď.), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ [vyjadrenej predovšetkým v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakovane vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnil názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napríklad sp. zn. 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Na uvedené nadviazal aj judikát prijatý na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 9. októbra 2018, ktorého právna veta znie: „do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi

ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018).].

18. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 CSP je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre tú-ktorú prejednávajúcu právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky (por. sp. zn. 1 Cdo 132/2009, 2 Cdo 71/2010, 3 Cdo 51/2006, 4 Cdo 151/1998, 5 Cdo 1/2010, 7 Cdo 117/2011). Zásadný právny význam otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je daný zámerom prispieť k zjednocovaniu (a zjednoteniu) rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky.

19. V neposlednom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je relevantná len otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky vyššie uvedené znaky. Ak z týchto znakov chýba čo i len jeden, nemôže byť dovolanie procesne prípustné.

20. Žalobkyňa, zastúpená advokátom, v dovolaní na preukázanie svojho tvrdenia, že odvolací súd sa pri riešení rozhodujúcej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu o relevantnej právnej otázke poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 72/2006, 1 MCdo 2/2008, 5 Cdo 255/2008, 5 Cdo 140/2010, 4 Cdo 160/2012 a z nich vyplývajúci záver zákonnej dikcie § 61 ods. 2 Zákonníka práce, ktoré ustanovenie platí aj pre prerokovanie danej výpovede zamestnancovi odborovým orgánom, pričom jednak neuvádza, v čom sa mal odvolací súd odkloniť o d uvedených rozhodnutí dovolacieho súdu a či sa vôbec od týchto rozhodnutí odklonil, ale hlavne právnu otázku neformuluje. Dovolateľka namieta a oponuje závery súdov nižšej inštancie o zistených skutkoch, jej porušeníach pracovnej disciplíny, resp. dôvody výpovede a záver súdov o jej platnosti, pretože naopak podľa jej názoru je výpoveď neplatná z dôvodu hmotnoprávnych a formálnoprávnych pochybení, na ktoré poukazuje. Konštatuje, že žalovaná ako zamestnávateľ si náležite nespĺnila svoju povinnosť podľa § 74 Zákonníka práce, poukazuje na žiadosť o prerokovanie výpovede zo dňa 14. februára 2011, ktorú hodnotí, ako aj hodnotí svedecké výpovede, posudzuje a formuluje právny záver o nespĺnení hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede v zmysle § 74 Zákonníka práce s následkom neplatnosti právneho úkonu. K čomu dovolací súd môže len uviesť, že dovolateľka vytýka odvolaciemu súdu nenáležité zistenie skutkových okolností významných pre správne právne posúdenie veci, kritizuje správnosť jeho právnych úvah a záverov, prípadne neopodstatnenosť jeho konštatovaní. Veľmi zjednodušene povedené zo strany dovolateľky ide o prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a kritiku toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu jej žaloby o určenie neplatnosti výpovede, keď podľa názoru odvolacieho súdu zistené skutky zakladali porušenie pracovnej disciplíny a tým dôvod na výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce a naopak podľa názoru dovolateľky nemohlo dôjsť ku kvalifikovanému porušeniu pracovnej disciplíny, čo významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Uvedené rozdielnosti názorov vyplývajú predovšetkým z vykonaného dokazovania a spočívajú na skutkových záveroch, takže takto zistený a dokazovaním ustálený skutkový základ sporu (resp. takto vyriešené otázky skutkovej povahy) nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybňovať v rámci podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

21. Žalobkyňa tak dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nevymedzuje spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Nie je totiž možné argumentovať tým, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bez toho, aby túto právnu otázku konkrétne vymedzil.

22. Vzhľadom na dovolacie námietky žalobkyne týkajúce sa nesprávneho (nenáležitého) zistenia skutkového stavu v súvislosti s výpoveďou danej zamestnancovi (žalobkyňi) zamestnávateľom (žalovanou), resp. porušeniami pracovnej disciplíny, ktoré mali predmetnú výpoveď založiť, či (ne)vykonania, resp. vyhodnotenia dokazovania, dovolací súd akcentuje, že dovolanie ako mimoriadny

opravný prostriedok nepredstavuje taký opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Zároveň v kontexte uvedeného dovolací súd zdôrazňuje, že jeho pozornosti neušlo, že dovolateľka v dovolaní opakuje rovnaké dôvody ako v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd dostatočne, zrozumiteľne a vyčerpávajúco v dôvodoch svojho rozhodnutia vysporiadal, preto opätovne dáva do pozornosti bod 6. tohto rozhodnutia, v ktorom apeluje na mimoriadny charakter dovolania. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie (okresného a krajského súdu), ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017, aj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 465/2017).

23. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľkou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

24. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.